

rjfrk basýn-yayýndünyasýnýnyakýndan tanýdyðyAlev Alatý l bir süre önce Mýsýrile Jsraii 7 içine alan bir Ortadoðu l gezisine çýkyp bu iki ölkedeki aydýnlar, yazarlar ve L sýradan insanlarla konuþarak Ortadoðu gerçeðini laka-lamaya çalyþmýþty.

Alatý 'nýn Ýsrail ile ilgili intibalarýni daha önce yayýnla-mýþtyk.Ylgi ile karþýlanan o bölümden sonra okuyucularýmýz Alev Alatý 'nyn Kahire 'yi yazmasýnybeklemeýeþabladýlar. Bugünden baþlayarak sunduðumuz bu dizii Alatý 'nyn Kahire ile ilgili izlenimlerini ve görüþtüü kþibileri konuþmalarýny içeriyor.

Deðibik bir üþlup ve yaklaþýmla Mýsýr'da Ýslâm gerçeðini yakalamaya çalyþan Alev Alatý 'nyn hazýrladyðy diziyi ilgi ile karþýlayacaðýmýz umuyoruz.

Kahirinin yanýndaParisrüküp,New York kurgu bilimdir

"Gerçek insaný he zaman hayal kýnkýlýðýna uðratýr -bir tekAjda Pekkanlar yok. istisna ile:- Kahire! Çünkü Kahire'yl hayal bile edemezsiniz!" (Ybni Haldun)

"Tabii, öyle olacak. Kahire, dünyanın anasý deðil mi? (Yahudi hekimin masalı, BinbiGeceMasallan'ndarO

IJcma hariç hiçbir þehirin bun-IJUCA önemli ve güzel yapýýy, Orta Çaðdaki görünümlerini muhafaza ederek barýndýramadýðý söylenir. Bu muhteþem hazineye bir de Eski MýsýrKralý-ðý'nýn Kahire'ye bitþik piramitleri eklendiðinde, insanlýk tarihinin baþka hiçbir yerde bulunmayan panaromasý sergilenir. Öyle ki, Kahire'nin yanýnda Paris rüküp, New York kurgu bilimdir. Ýstanbul'u Boðaz, Marmara kurtarıy ama isin, pasýn, ziftin bahriye grisine boyadýðý Ýstanbul, Kahire'nin altýn rengi ile baþedemez. Bunca edebiyattan sonra okurun anlayacaðý gibi Kahire nefesimi kesti.

Havadan bakýldýðýnda, Nüden halka halka dýþarı doðru yayýlan, baþak rengi caddeler, kum rengi devasa yapýlar görünüyor. Kum renginin nedeni yapýların yerel küfeki tabýndan yapýlmýþ olmaları(Sfenks, piramit vb. renkli fotoðraflardan bileceksiniz.) Tabii, bir de çölden esen rüzgarýn getirdiði incecik kumun oluþturduðu tül bir perde var ki, o da her yerin yumuþak yumuþak parlamasýna yo-laçıyor. Gündelik hayatta bir dert, çünkü o kum kolay temizlenmiyor ve asla tükenmiyor. Ama, sol yanýnýza 5000 yýllýk (ilki Y.Ö. 3100'de inþa edilimþ) pi-ramitleri, sað yanýnýza, bir Türk tarafýndan kurulan ilk Müslü-man devletinín Triunlu Devle-

ti'nin þ76'dayaptýrdýðycamiyi alýr, yüzünüzü Mehmet Ali Pa-þa'nýn Sultan Ahmet'ten kopya ettirdiði söylenen Osmanlý Ca-misine çevirir, bu arada da cümle alem küffardan arta ka-lan muhteþem ingiliz Viktoria, Fransýz art-nouveau tarzý any-binalarý aralara serþiptirerseniz o yapþkan kumun, küfeki tab-larýnýn varlýðýna duacıþlursu-nuz. Bu arada, görkemli Nil na-çiz insanodluna çalmý atarmýþ gibi süzülür gider. Üstelik, hiç de pis deðil, ne bir mango ne de bir karpuz kabuðu barýndý-rýyor. (Ayný þey Kahire için ge-çerli. Gitmeden önce böyle pis böyle pis diye duymuþtum, ben öyle görmedim. Herhangi bir eski þehir kadar temiz ya da pis)

Havaalanlarý ne kadar önemli!

Bir ülke hakkýnda ilk izleni-minizi havaalanýnda ediniyor-sunuz. Pisliliði, temizliði, verim-liiliði, nezaketi, hýzý, iþbitiriciliði vb. burada kapsúlleþiyor sanki.

Benim izlenimim Kahire ha-vaalanýnýn Ankara Esenboða gibi bir yer olduðu (eski Esen-boða!). Yık bakýþta, yadırgana-çak bir yaný yok gibiydi. Kadýn-larýngiyserli ÝstanbulAksaray-Lâleli sakinlerini andýrýyordu. Örtülü pek az, diðerleri, köhne bir Avrupa modasý -bulicin yok, haute-couterre moda yok yani

Türkiye'nin AET macerasý deðibik boyuttardasüzerken, Avrupalý basýn ve yayýn organ-larýkonu ile yakýndanilgilene-me ye baþladýlar.

Örneðin, Avrupa'nýn etkin yayýn organlarýndan haftalık "Economist" dergisikonuyu çe-pitli boyudanile iþleyenuzun bir yorum yayýnladı. Dergi,yoru-muna böyle bir giriþle baþladı: "Ankara Roma'ya,en azýn-dan Manchesterkadar yakýnýdr. Topluluðun doðum yeriolan Ro-ma'ya uzaklýkesasálynýrsa, Ýn-gilizler ya da Portekizliler kadar Türklerin de üyelik hakkýdýr, þüphesiz. Ankara Hükümeti, bu ay içerisinde Topluluða üyelik için baþvuramayý düþünüyor. Fa-kat çoðu üyeler, bu baþvuruyu geri çevirmek kararýnda. Çün-kü, Osmanlý hatýralarýný hâla unutabilmiþ deðiller."

Bu son cümle, Türk yetkili-lerinin gözardı ettiðiveya gör-mezliktengeçtiði bir gerçeðifa-de ediyor. Ayný yorumun baþka bir yerinde,benzerbir cümle da-ha var: "Atalarý 300 yýl önce Viyana kapýlarına dayanan Türkler, þu andaBrüksel öne-rinde AET'ye kabul edilmenin beklentisi içinde."

Ýngilizlerin ciddi gazetesi "The Times" da yaklaýk 3ay-fa süren konu ile ilgili özel bir raporyayýnladı. 5 ayrý yazýný yer aldyöraporda,özellikle Pe-ter Stafford imzasýyla yayýnla-nan ilkinin, konuyabakýp "Eco-nomist"inkinden daha farklı.

Türkiye'nin tam üyelidi ko-nusunda belli baþlý 3noktada endipe itirazlarýn yodunlaþtý-ðnýkaydedenyazar,bunlarý hýz-ly nüfus artýþýekonomik yok-sulluk ve Müslüman bir ülke olmasý þeklinde sýralýyor. Bun-larýn yanýsýrAnkaranistanhükü-metinin kesin muhalefeti ile de-mokراسi ve insan haklarý üzeri-ne yodunlaþan þüphelerin de en-dipe ve itirazlarý artýrdýðýny be-lirtiyor.

Ancak bunlara aldanylma-masýnurgulayanyazar, Türkiye'-nin Batý güvenlidinin vazgeçil-mez bir parçasý olduðu, halkýnýn büyük çoðunluðununkendisini Avrupalý gördüðünü vekonomi-lerinin gelismekte olduðunu belirterek bunlar ve özellikle "diðer bir hususun" üyelik baþ-vurusuna"evet" demeyigererek-tirdiðini yazıyor. Yazarın önem-le üzerinde durduðu adý geçen "diðer bir husus", "bazy mih-raklarca alevlendirilmeye çaly-þýlan apýndinci akýmlara karþy

DÜNYA

Özal öncesi -bunu içtenlik-le söylüyorum, en ufak bir ki-maye yok- Türk parasýný koru-ma kanunlarýný Mýsýr hâlibaþy-yor. Bunun iki tezahürünü he-men görüyorsunuz; ilki, daha uçak iner inmez dövcek gibi el kol ibaretleri yapan görevli-ler (ingilizce konuþan yok) sizi bir takım gþibeleri itekliyorlar, "change, change!" Türkiye benzeri bir ülkeden deðilseniz, para deðiþtirmenin þart oldu-ðunu anlayıncaçada karar ün-kerisin. Ýkincisi, hemen yaný ba-pýnýzda birileri peydahlanýyor, elleri ceplerinde, gözleri görev-lilerde, fýsýlýðýyorlar. "Dolar, change?" Sonra, karaborsa deðerini söylüyorlar. Türk oldu-ðunuz için anýyor, hüzünleni-

yorsunuz. Avrupalýların sýrýtýðý-ny söylememe, izin verin.

Daha sonra pasaport kontrolü, tam iki saat. Bu arada su içebileceðiniz bir yer yok. Tuva-let musluklarý, lavabolar kýrýk, aynalarýn sýry döktük. Birgiri-bim kadýncaðыз cuval rengi bir paspasý lavobada yýkamaya çalyþıyor... Pislilikteriyade, ba-kýmýszlyk sózkonusu. Boyan-mamýþ kapýlar, yenilenmemiþ yer karolarý gibi. iþyeri sahibinin kerhen saðladýðý, kullanýla kul-

lamla kâdýt kadar incelmib el sabunu gibi, tuvalet kâdydy ol-mamasý gibi, bildiðimiz, alþþý-ðýmýz þeyler...Yoksul ülke send-romlarý. Bizde olduðu gibi. her-kes herþeyi yere attýðý için te-mizlik bir o kadar imkansýzlaþý-yor. Bana öyle geliyor ki, bina-lar eskidikleri sürece insanoð-lunun kirlenme potansiyeli de bir o kadar artýyor.

Buna karþýn,koskoca, sým-sýçak cömert Mýsýrýlar. Güneþin altýnda ýký saat bekleyen Mýsýr-ly adýyla Magda. Arap adýyla Macda. benim Macýde'ye çe-vidiðim hanýmefendi. Ahmet Raif'in eþi ile mesai arkadaþý Pakýnam Salih'in sýçak karþylamalarý.

Ahmet Raif'y Ýstanbul'da tanýmýþtımKendisi "Al Zahra for Arab Mass Media" adlyTV film prodüksiyon þirketinin sa-hibi. Diðer Arap ülkeleri televiz-yonlarý için dini nitelikli filmler yapýyor, örneðin. Cemalettin Efgani'nin 30 dizilik bir filmini yapmýþ. Selâhaddin Eyyubi yi yapmýþ. Bunun yanýsýra bir yayýnevi var. ve bir de Mýsýr'da-ki Ýslâmcy hareketin ünlü sýma-sý Safinaz Kázým'ın da katký-sýyla dergi çýkarýyorlar.Ancak Mýsýr'da, þahýslarýn ya da tüzel kþibilerin dergi çýkarmalarý ya-sak. Yayın organlarýnýn hepsi devlete ait. Bu nedenle, dergi-nin içeriði Mýsýr'dan gidiyor. Ýn-giltere'de basýlýyor ve ithaledi-

Türkiye'nin AET macerasýna Avrupalýlar nasýl bakýyor?

^Ekonomik açýdan fazla birþey diyemem. Ancaksiyasi açýdan pü-rüzler var. Kapsamlý ve tüm siyasi partilerin katýlacaðý bir genel seçim henüz yapılamadı. Türkiye'nin AET üyelidi için anayasasý ile öteki yasalarýnda birçok düzenlemelere gitmesi gerekir. Yu-nanistan'ýn itirazlarýnýsona erdirmek için ise, Türkiye'nin Ege ve Kýbrýs konusunda tavizler vererek uzlaşmaya varması gerekecek." Avrupa Parlamentosu'ndaki Ýngiliz milletvekili Richard Balfe

duðuna iparetederek, üyelide karþy çýkmaþeklenenülkelerin en büyüğü Türkiye'nin "iþçi geleceðini düþünüyor.Ger-göçmen akýmýna uðrama çekten deistatistiklerparlak de-tilhikem" olduðunu belirtti.

Avrupalýlar,tedirgin edendi-ðer bir husus.Türkiye'nin AET standartlarýna göreekonomik ba-kiyanndan çok yoksul olmasý.

"Economist" dergisi bu duru-mu, "en yoksul üyeler Porte-

Kuzey-Güney, zengin-yoksul ayrýlýmýnýn tahamülmezha-ne geleceðini düþünüyor.Ger-göçmen akýmýna uðrama çekten deistatistiklerparlak de-tilhikem" olduðunu belirtti.

Avrupalýlar,tedirgin edendi-ðer bir husus.Türkiye'nin AET standartlarýna göreekonomik ba-kiyanndan çok yoksul olmasý."Economist" dergisi bu duru-mu, "en yoksul üyeler Porte-

duðuna iparetederek, üyelide karþy çýkmaþeklenenülkelerin en büyüğü Türkiye'nin "iþçi geleceðini düþünüyor.Ger-göçmen akýmýna uðrama çekten deistatistiklerparlak de-tilhikem" olduðunu belirtti.

Avrupalýlar, artan nüfusu "iþsizlik sorunu" ile birlikte dü-þünüyorlar. Türkiye'de var oldu-ðu söylenen iþsizleordusunun, üyelik baþvurusunukabul edil-mesi ile birlikte kendi ülkeleri-ne akýnedeceklerinderçekini-yorlar. Hattâ "Economist" der-gisi konuyu çok daha fazla önemseyerek þu ifadeleri kullanýyor:

"Türkiye'nin AET'ye gir-mek için gösterdiði hýrs ve iþtah,iþçi sorunundankaynaklanýyor. AET'ye girerse,büyük iþsiz po-tansiyelini Topluluk üyesi ölkelerde eritmeyi düþlüyor."

Geçtiðimiz günlerde dördün-çü kanalıñ "Dünyada Bugün" adly programýný "Türkiye'nin AET üyelidi konusundayýran Ýn-giliz Yayın Kurumu BBC de. yalnýz BatýAlmanya'da 1.5 mil-yon civarýnda Türk iþçibulun-

duðuna iparetederek, üyelide karþy çýkmaþeklenenülkelerin en büyüğü Türkiye'nin "iþçi geleceðini düþünüyor.Ger-göçmen akýmýna uðrama çekten deistatistiklerparlak de-tilhikem" olduðunu belirtti.

Avrupalýlar, artan nüfusu "iþsizlik sorunu" ile birlikte dü-þünüyorlar. Türkiye'de var oldu-ðu söylenen iþsizleordusunun, üyelik baþvurusunukabul edil-mesi ile birlikte kendi ülkeleri-ne akýnedeceklerinderçekini-yorlar. Hattâ "Economist" der-gisi konuyu çok daha fazla önemseyerek þu ifadeleri kullanýyor:

"Türkiye'nin AET'ye gir-mek için gösterdiði hýrs ve iþtah,iþçi sorunundankaynaklanýyor. AET'ye girerse,büyük iþsiz po-tansiyelini Topluluk üyesi ölkelerde eritmeyi düþlüyor."

Geçtiðimiz günlerde dördün-çü kanalıñ "Dünyada Bugün" adly programýný "Türkiye'nin AET üyelidi konusundayýran Ýn-giliz Yayın Kurumu BBC de. yalnýz BatýAlmanya'da 1.5 mil-yon civarýnda Türk iþçibulun-

ÝSY

Özal öncesi -bunu içtenlik-le söylüyorum, en ufak bir ki-maye yok- Türk parasýný koru-ma kanunlarýný Mýsýr hâlibaþy-yor. Bunun iki tezahürünü he-men görüyorsunuz; ilki, daha uçak iner inmez dövcek gibi el kol ibaretleri yapan görevli-ler (ingilizce konuþan yok) sizi bir takım gþibeleri itekliyorlar, "change, change!" Türkiye benzeri bir ülkeden deðilseniz, para deðiþtirmenin þart oldu-ðunu anlayıncaçada karar ün-kerisin. Ýkincisi, hemen yaný ba-pýnýzda birileri peydahlanýyor, elleri ceplerinde, gözleri görev-lilerde, fýsýlýðýyorlar. "Dolar, change?" Sonra, karaborsa deðerini söylüyorlar. Türk oldu-ðunuz için anýyor, hüzünleni-

Özel

Mýsýr'da þahýslarýn ya da tüzel kþibilerin dergi çýkarmalarý yasak. Yayın organlarýnýn hepsi devlete ait. Bu nedenle, derginin içeriði Mýsýr'dan gidiyor, Ýngiltere'de basýlýyor ve ithal ediliyor. Bunu da herkes biliyor. Üstelik bu dergi, Yhvan-y Müslim'in desteklediði Ýslâmcy bir dergi olduðu için mimli.

Özal öncesi -bunu içtenlik-le söylüyorum, en ufak bir ki-maye yok- Türk parasýný koru-ma kanunlarýný Mýsýr hâlibaþy-yor. Bunun iki tezahürünü he-men görüyorsunuz; ilki, daha uçak iner inmez dövcek gibi el kol ibaretleri yapan görevli-ler (ingilizce konuþan yok) sizi bir takım gþibeleri itekliyorlar, "change, change!" Türkiye benzeri bir ülkeden deðilseniz, para deðiþtirmenin þart oldu-ðunu anlayıncaçada karar ün-kerisin. Ýkincisi, hemen yaný ba-pýnýzda birileri peydahlanýyor, elleri ceplerinde, gözleri görev-lilerde, fýsýlýðýyorlar. "Dolar, change?" Sonra, karaborsa deðerini söylüyorlar. Türk oldu-ðunuz için anýyor, hüzünleni-

yorsunuz. Avrupalýların sýrýtýðý-ny söylememe, izin verin.

Daha sonra pasaport kontrolü, tam iki saat. Bu arada su içebileceðiniz bir yer yok. Tuva-let musluklarý, lavabolar kýrýk, aynalarýn sýry döktük. Birgiri-bim kadýncaðыз cuval rengi bir paspasý lavobada yýkamaya çalyþıyor... Pislilikteriyade, ba-kýmýszlyk sózkonusu. Boyan-mamýþ kapýlar, yenilenmemiþ yer karolarý gibi. iþyeri sahibinin kerhen saðladýðý, kullanýla kul-

lamla kâdýt kadar incelmib el sabunu gibi, tuvalet kâdydy ol-mamasý gibi, bildiðimiz, alþþý-ðýmýz þeyler...Yoksul ülke send-romlarý. Bizde olduðu gibi. her-kes herþeyi yere attýðý için te-mizlik bir o kadar imkansýzlaþý-yor. Bana öyle geliyor ki, bina-lar eskidikleri sürece insanoð-lunun kirlenme potansiyeli de bir o kadar artýyor.

Buna karþýn,koskoca, sým-sýçak cömert Mýsýrýlar. Güneþin altýnda ýký saat bekleyen Mýsýr-ly adýyla Magda. Arap adýyla Macda. benim Macýde'ye çe-vidiðim hanýmefendi. Ahmet Raif'in eþi ile mesai arkadaþý Pakýnam Salih'in sýçak karþylamalarý.

Ahmet Raif'y Ýstanbul'da tanýmýþtımKendisi "Al Zahra for Arab Mass Media" adlyTV film prodüksiyon þirketinin sa-hibi. Diðer Arap ülkeleri televiz-yonlarý için dini nitelikli filmler yapýyor, örneðin. Cemalettin Efgani'nin 30 dizilik bir filmini yapmýþ. Selâhaddin Eyyubi yi yapmýþ. Bunun yanýsýra bir yayýnevi var. ve bir de Mýsýr'da-ki Ýslâmcy hareketin ünlü sýma-sý Safinaz Kázým'ın da katký-sýyla dergi çýkarýyorlar.Ancak Mýsýr'da, þahýslarýn ya da tüzel kþibilerin dergi çýkarmalarý ya-sak. Yayın organlarýnýn hepsi devlete ait. Bu nedenle, dergi-nin içeriði Mýsýr'dan gidiyor. Ýn-giltere'de basýlýyor ve ithaledi-

Avrupalýlar nasýl bakýyor?

"AET istese de, istemese de ziman geþtikçe kendi ekonomisini, kendi savunmasýný daha baðýmsız bir bütün haline getirmek zo-runda kalacaktır. Topluluðun Türkiye ilþkilerine bu açýdan baktý-ðýmýzda Türkiye'nin dýþarıda býrakýlmasýnýn ne kadar ciddi sorunlar yaratacaðýný görmeye baþlýyorsunuz. Hayal gücünüzü ne kadar zorlarsanız zorlayın, Türkiye Batý Avrupa'nýn savunması için ha-yatli bir ülke..." Brüksel'deki Avrupa Siyasi Araþtýrmalar Merke-zi'nde görevli profesör Peter Lawlore.

3 yayýn organýnda dtdidar, muhalefetve etkin iþ çevreleri-nin AET'ye girme konusunda hem fikir olduklarý vurgulaný-yor. "Economist"ın yorumu böyle:"Türkiye'deki bütün bü-yük partiler, iþ ve sermayeçev-releri AET üyelidinden yana. Bu durumunarkasýnda, Türk-kiye'nin etkin generaleriniçok güçlü bir Avrupa taraftarý ol-masý yatýyor."

BBC'nin yorumunda ise, TÜSYAD Baþkanı Ömer Dinç-kök'ün "Biz Avrupalý gibi yapý-yoruz ve Avrupalý gibi düþünü-yoruz. Eld e ettiklerimiz Avrupa-ly olduðumuzun ve Avrupalý gi-i için dahada uzun bir zamanal-tý hareket ettiðimizin bir ö-ç. Türkiye için ise, bu üç ölk-e-kanýtdýdr" þeklindeki sözlerinenen çok daha uzun ve güç ola-aytfa bulunarak þu grüþe yer ça-da benziyor."

BBC'nin yorumunda ise, TÜSYAD Baþkanı Ömer Dinç-kök'ün "Biz Avrupalý gibi yapý-yoruz ve Avrupalý gibi düþünü-yoruz. Eld e ettiklerimiz Avrupa-ly olduðumuzun ve Avrupalý gi-i için dahada uzun bir zamanal-tý hareket ettiðimizin bir ö-ç. Türkiye için ise, bu üç ölk-e-kanýtdýdr" þeklindeki sözlerinenen çok daha uzun ve güç ola-aytfa bulunarak þu grüþe yer ça-da benziyor."

"The Times" gazetesindeki yorum ve makalelerde, üye-ler Dinçkök'ün bu görüþüne ka-lik baþvurusunun kabul edilip edilemeyeceðinden ziyade, kabul sað kanat hükümet üzerinde, edilesinin gerekliiledi üzerinde Dinçkökgihi "baþarıly" ibadam-larýnýn büyük etkinliðimevcut."

Yorumda,Türkiye'deki ay-dýnların ülkenin dünyadaki yeri-nin Avrupa olduðu konusunda hiçbir kþpkı bu da tereddüdu-madýklarý da vurgulandı.

"The Times" gazetesinde "Economik açýdan fazla bir þey diyemem.Ancak siyasi açý-dan pürüzler var. Kapsamlý ve sizen bir parçayıð, ohalde tüm siyasi partilerin katýlacaðý bir genel seçim henüz yapılamadı.Türkiye'nin AET üyelidi için de-anayasasý ile öteki yasalarýnda ne düþünüyor. Bunu da þu son apamada, sahalarýnýn en gerekli. Yunanistan'ýn itirazlarý-nysonaerdirmek için ise, Türk-kiye'nin Ege ve Kýbrýkonusun-da tavizler vererek uzlaşmaya vemasýgerekecek."

Türkiye'nin AET üyelidini kabulüne en büyük engellerdenbirine Türkiye'nin kendisinin nedenolduðunu vur-dýgulayanüç yayýn organýnim, insan haklarýnýn ihlali ile de-anayasasý ile öteki yasalarýnda ne düþünüyor. Bunu da þu son apamada, sahalarýnýn en gerekli. Yunanistan'ýn itirazlarý-nysonaerdirmek için ise, Türk-kiye'nin Ege ve Kýbrýkonusun-da tavizler vererek uzlaşmaya vemasýgerekecek."

Türkiye'nin AET üyelidini kabulüne en büyük engellerdenbirine Türkiye'nin kendisinin nedenolduðunu vur-dýgulayanüç yayýn organýnim, insan haklarýnýn ihlali ile de-anayasasý ile öteki yasalarýnda ne düþünüyor. Bunu da þu son apamada, sahalarýnýn en gerekli. Yunanistan'ýn itirazlarý-nysonaerdirmek için ise, Türk-kiye'nin Ege ve Kýbrýkonusun-da tavizler vererek uzlaşmaya vemasýgerekecek."

Türkiye'nin AET üyelidini kabulüne en büyük engellerdenbirine Türkiye'nin kendisinin nedenolduðunu vur-dýgulayanüç yayýn organýnim, insan haklarýnýn ihlali ile de-anayasasý ile öteki yasalarýnda ne düþünüyor. Bunu da þu son apamada, sahalarýnýn en gerekli. Yunanistan'ýn itirazlarý-nysonaerdirmek için ise, Türk-kiye'nin Ege ve Kýbrýkonusun-da tavizler vererek uzlaşmaya vemasýgerekecek."

odak

Çocuklar ve dýþpolitika

Yık bakýpta "çocuk" kelimesinin "polytyka'yla vbilhassa "dýþ polytyka'yla yanyana getirilmesi yadırganacaktır elbet-te. Hele bizim gibi, "dýþ politika "nýn bir tabu olduðu ölkeler-de... Fakat çocukluðunuzda dinlediðiniz masallarý bir düþü-nün. Kurtlar, tilkiler, ayýlar, þehzadeler, padiþahlar ve bir de... moskoflar, gâvurlar, Çin-i maçinden gelen ufak tefek çüce-ler...Masallardaki "bizden olmayan kötü insanlar..." evet bun-larýn hepsi okula baþladýðýnyzaman tarihi bir muhteva ka-zanmadýlar mı? 23Nisanlarda kasketini yan çevirip, yüzleri-ni boyanan arkadaşlarýnýz, "müsamerelerde" "düpman" ro-lüne çýkmadýlar mı? Kimdi o "düpman"?

Mahalle aralarýndaki "kovboyculuk" oyunlarý, Truman doktrininin çocukluðumuza nasýl yansýdyðýnýn bir göstergesi deðil miydý?

Bütün bunlar, çocuðun, çevresinde olup biten herþey gi-bi, dýþ politikadan da etkileneceðini, onunla þuveya bu bi-çimde mutlaka karþy karþya geleceðini bunun tabii birþey ol-duðunu gösterir. Bu yüzden birçok ülke, bu "tabii olgu"yu, kendi devlet politikasýnýn içinde bir yereoturtup, yönlendir-meyi baþarabilmiþtir. Sosyalist ölkeler, bu tür "yönlendirme"-de de, ne kadar usta olduklarýný göstermiþlerdir. Sovyetler Birliði, her ünlü icada bir Rus mucydý bulurken, Çin buna da gerek duymamýþ, çocuklarına uzun yıllaboyunca, "herþe-yin baþy ve sonu Mao'dur" ilkesini benimsetmiþtir. Kültür Yh-tilali sýrasýnda sokaklarda "temsilveren" küçük Çinlilerin ter-simleri Avrupa dergilerinde sık sık yayýnlanýrdy. Bunlar da en çok dikkati çeken ayb postuna bürünmüþ bir küçük Çinlinin Baþkan Johnson'ay benzemekteki ustalýðýdy. Bu oyunlar, "gü-lelim, eðlenelim" diye oynanmýyordu elbette. Çocuklarýn ka-fasýnda belirli imajların uyandırylmasýna gayret edilirdiy.

Çocukların genel olarak politika, özel olarak dýþ politi-ka konusundaki bilgilenmeleri tarih kitaplarýyla baþlar. O za-mana kadar masalsýlýðýný koruyan imajlatarñ dersleriyle bir-likte billurlaþmaya, muhteva kazanmaya, gerçek kþibiliklerine bürünmeye baþlarlar. Artýk "moskof" imajýný yerini, Demir-baþ Þarl'larla. Baltay Mehmet Pabalarla, DeliÞetrolarla, Ne-ne Hatunlarla örüllü tarihi bir fon almaktadır. Bu fon'un öñün-de, Boðazlar varýdyr, Ruslarýn Kars'y ve Ardahan'y istemeleri vardýr, "kendi kaderlerini tayýnhakký" ellerinden alýnmýþ mil-yonlarcaTürk vardýr... Bu tarihi tablonun günümüze nasýlyan-sýdyðýný göstermek devletin görevidir.Fakat, Türkiye'de "Devlet" bunu yapmaz. Çocuk, günümüzün bulanýk politi-kasý içinde, tarihin tortularýný, uzantýlarýný tek babýna ayýkla-yamaz. Ýstese de ayýklayamaz, çünkü ileri sýnýflara geldiðke -afasý iyice karþýlýlyr: Meselâ Padiþahlar vardýr, bütüñün-yaya iyilik ve güzelliðe doðtayan, milletinin geleceðini düþünen, iþzaklarda býryerlerde esir düþmüþ bir zavally krala, "sen ki Françesko'sun, seni kurtaracaðým..." diye mektuplar yaza-n...

sonra bir baþka derste kendisine bu padiþahlarý,zalim, kan çici, þehvet düþkün, haremden çýkmayan, deli, evhamly adamlar olduðu belletýlmeye çalyþýryrPeki o tarihi fon? Ma-sallardaki iyi yörekli þehzadeler? Bir uçtan bir uca salýnan bu romantik tarih anlayýþýnýn gerek kafalarda doðurduðu karþýk-lyklardan en iyi istifade edenler her türden vatan kurтарыçý-lardýr. Bunlar, masallardakibeyaz atly preñtir. Halk. masal-ardaki "uyuyan güzel" dir. Birileri, büyu yapýp halký uyutmuþ-ur. Beyaz atly bir gün pelerini savurta savurta gelecek ve oyr öpücükü "preñses'y uyandıracak-tır. Bu masalsýzama-na ve zemine göre anlatýlan saðlý-sollu varyasyonlarý. Bolþoy -dakýlerin bile adızny sulandıran bale uyarlamalarýHollywo-od yapýmý bilim-kurgu düzenlemeleri aralıdır.

AET iplerinden sorumlu Devlet BakanýTodorosPangalosis,e Türkiye'nin tam üyelik baþvuru-sunun kendilerinden önce diðer ülkelerin vetoedeceðiniileri sü-recek böyle dedi:

"Özal gibi kþiber siyasi açý-da geleceði bakýþ tarzlarında bazen ýlmly olabilir. Ancak bu fazla birþey deðiþtirmez."

Avrupa tarafýndarredde-dilirise Ýslâm dünyasýndan komparaty ilelitifika girmehi-timalinin uzak olsada, düþün-cesinin bile Brüksel'de tüyler üþpertidiñi ifade eden BBC. belki de bunedenleTürkiye'nin bu derecekararı olduðunu be-lirtiyor. Ardýndan da Türkiye'-nin AET iplerinden sorumlu Devlet Bakaný Ali Bozer'in söz-lerini yeriyor: "Topluluðun tam üyesi so-l-mazsaktünyadakendimizbeþa-ka bir yer aramakzorundakala-caðыз. Bu. belki de hem AET. hem de Türkiye'nin yararýna ol-mayacaktır."

BBC. son olarak da, Brük-sel'deki Avrupa Siyasi Araþtýr-malar Merkezi'nden Profesör Peter Lavlore'nin görüþlerini aktsettirdi. Türkiye'nin üyelidine karþy çýkmak içinuzun vadede geçerli bir nedenbulunamayaca-ðýnybelirten Profesör Lawlore þunlarý söyledi:

"AET istese de, istemesede zaman geþtikçe kendi ekono-misini, kendi savunmasıýn da-ha baðýmsız bir bütün haline getirmek zorunda kalacaktır. Topluluðun Türkiye ile ilþkile-rine hu açýdan baktýðýmýzda Türkiye'nin dýþarda býrakýlması-nyn nekadarciddi sorunlarý yararatacaðýný görmeye baþlýyorusu-nuz. Hayal gücünüzü ne kadar zorlarsanız zorlayın, Türkiye Batý Avrupa'nýn savunması için hayatibir ülke. Gelecek 10 yil için dahada uzun bir zamanal-tý hareket ettiðimizin bir ö-ç. Türkiye için ise, bu üç ölk-e-kanýtdýdr" þeklindeki sözlerinenen çok daha uzun ve güç ola-aytfa bulunarak þu grüþe yer ça-da benziyor."

"The Times" gazetesindeki yorum ve makalelerde, üye-ler Dinçkök'ün bu görüþüne ka-lik baþvurusunun kabul edilip edilemeyeceðinden ziyade, kabul sað kanat hükümet üzerinde, edilesinin gerekliiledi üzerinde Dinçkökgihi "baþarıly" ibadam-larýnýn büyük etkinliðimevcut."

Yorumda,Türkiye'deki ay-dýnların ülkenin dünyadaki yeri-nin Avrupa olduðu konusunda hiçbir kþpkı bu da tereddüdu-madýklarý da vurgulandı.

"The Times" gazetesinde "Economik açýdan fazla bir þey diyemem.Ancak siyasi açý-dan pürüzler var. Kapsamlý ve sizen bir parçayıð, ohalde tüm siyasi partilerin katýlacaðý bir genel seçim henüz yapılamadı.Türkiye'nin AET üyelidi için de-anayasasý ile öteki yasalarýnda ne düþünüyor. Bunu da þu son apamada, sahalarýnýn en gerekli. Yunanistan'ýn itirazlarý-nysonaerdirmek için ise, Türk-kiye'nin Ege ve Kýbrýkonusun-da tavizler vererek uzlaşmaya vemasýgerekecek."

Türkiye'nin AET üyelidini kabulüne en büyük engellerdenbirine Türkiye'nin kendisinin nedenolduðunu vur-dýgulayanüç yayýn organýnim, insan haklarýnýn ihlali ile de-anayasasý ile öteki yasalarýnda ne düþünüyor. Bunu da þu son apamada, sahalarýnýn en gerekli. Yunanistan'ýn itirazlarý-nysonaerdirmek için ise, Türk-kiye'nin Ege ve Kýbrýkonusun-da tavizler vererek uzlaşmaya vemasýgerekecek."

Türkiye'nin AET üyelidini kabulüne en büyük engellerdenbirine Türkiye'nin kendisinin nedenolduðunu vur-dýgulayanüç yayýn organýnim, insan haklarýnýn ihlali ile de-anayasasý ile öteki yasalarýnda ne düþünüyor. Bunu da þu son apamada, sahalarýnýn en gerekli. Yunanistan'ýn itirazlarý-nysonaerdirmek için ise, Türk-kiye'nin Ege ve Kýbrýkonusun-da tavizler vererek uzlaşmaya vemasýgerekecek."

Yihan Kaya